

Dette er det fjerde nyhedsbrev, hvor vi fortæller om, hvad der rør' sig i Nørreådal. De første jordfordelingskendelse blev gennemført i efteråret og der er siden arbejdet videre med jordfordelingerne under den såkaldte Multifunktionelle Jordfordeling (MUFJO)

og realiseringen af Kvorning klima- lavbundsprojekt fortsat. Der er desuden startet forundersøgelser til et nyt klima- lavbundsprojekt Øby Syd og den politiske behandling af den lokale landskabsstrategi er i gang.

Offentlig høring af forslag til landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid

Viborg Byråd godkendte på sit møde den 22. juni 2022 at sende til forslag til regional og lokal landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid" i offentlig høring. Den lokale landskabsstrategi for Nørreådal omkring Ø, skal ses i sammenhæng med Den regionale landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid", der er en tværkommunal strategi, der dækker hele ådalen gennem Viborg, Favrskov og Randers kommuner.

De to landskabsstrategier er udarbejdet i samarbejde mellem lokalsamfund, foreninger, interesseorganisationer, lodsejere og andre borgere langs åen i hele dens strækning, samt de tre kommuner, Viborg, Favrskov og Randers, som Nørreåen gennemløber. De tre kommuner er projektejere og har koordineret arbejdet.

Du kan læse byrådets beslutning her:

Byrådet - referat fra mødet den 22. juni 2022 kl. 17:00
(viborg.dk).

Læs mere: **Landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid**

Indsend høringssvar

Du kan indsende dit høringssvar til forslag til regional og lokal landskabsstrategi "Nørreådalens fremtid" via nedenstående link:

Nørreådal:

Høring af forslag til landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid - Viborg Kommune

Nørreådal:

Afgørelse om, at forslag til landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid ikke kræver VVM - Viborg Kommune

Høringsfrist er den 29. august 2022

Nyt klima- lavbundsprojekt forundersøges syd for Øby

Lodsejere har på et lodsejermøde 28. februar nikket til, at der laves forundersøgelse til et evt. nyt Klima-lavbundsprojekt syd for Øby.

Forundersøgelserne påbegyndes nu og det er rådgivningsfirmaet Envidan der vil stå for den tekniske- og biologiske forundersøgelse (TFU). Senere på året, når der foreligger foreløbige konsekvenskort og resultater, baseret på TFU, vil Naturstyrelsen og Viborg Kommune begynde de ejendoms-mæssige forundersøgelser (EFU) – dvs. individuelle interviews med alle lodsejere i undersøgelsesområdet.

Se mere om projektet

<https://nst.dk/klima-lavbund-oebysyd>

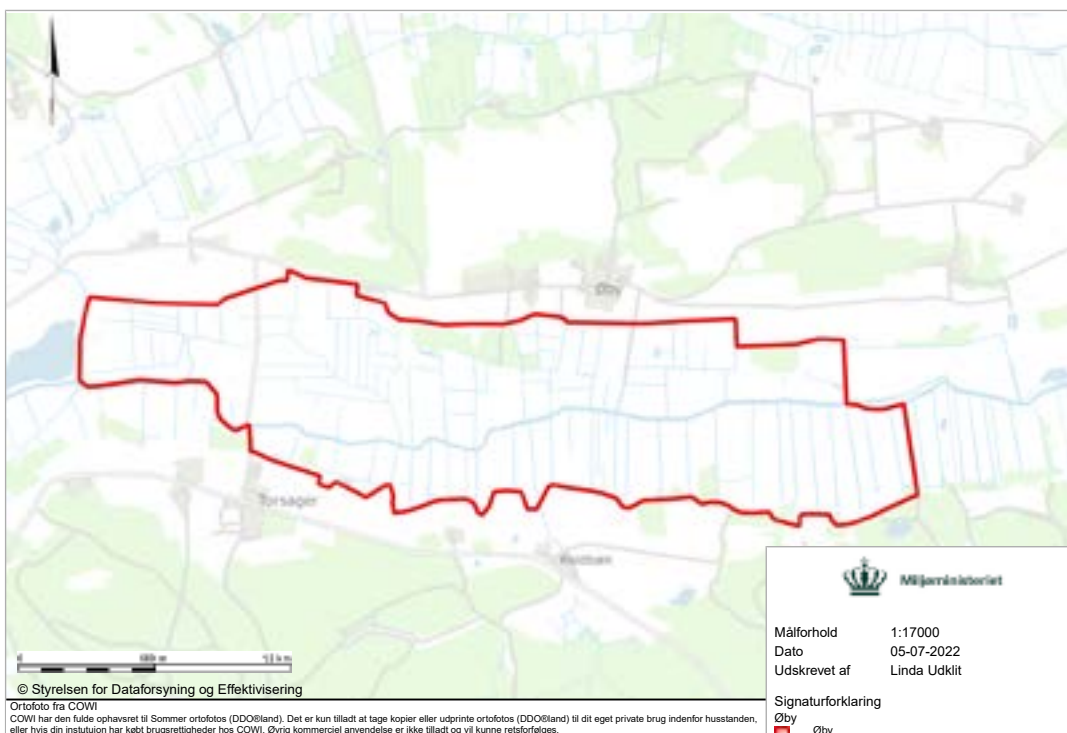
Kontaktpersoner

Naturstyrelsen:

Linda Udclit, liudk@nst.dk, tlf.: 93 59 69 27

Landbrugsstyrelsen (jordfordeling):

Erik Steen Kristensen erikri@lbst.dk, tlf: 24 81 29 53

Nyt lokalt landskabsråd for Ø-området

Mandag d. 27. juni blev der på et møde i Tjelecenteret nedsat et lokalt landskabsråd for Ø-området. Rådet skal fungere som et dialogforum mellem projektledelse og borgere, hvor aktiviteter og projekter fra den lokale landskabsstrategi kan drøftes og udvikles. Rådsmedlemmerne tæller 15 repræsentanter for lokalsamfundet; foreninger, lodsejere og grønne organisationer.

På mødet blev der nedsat en undergruppe der vil have fokus på stier.

Rådet mødes efter behov, minimum to gange om året. Du kan læse referat fra første møde her:

<https://viborg.dk/media/dijp0lzi/referat-lokalt-landskabsraad-noerreaa-27-06-2022.pdf>

Kontaktpersoner

Viborg Kommune:

Jørgen Jørgensen, jojo@viborg.dk, tlf. 87 87 55 69

Naturstyrelsen Himmerland (stigruppe):

Martin Nissen Nørgård, marno@nst.dk, tlf. 93 56 41 00

Sårbar Natur i Nørreådal

- inspirationsaften i Tjelecentret mandag 20. juni 2022.

Lodsejerne der har arealer ved Rydalsvej var inviteret til at høre om hegning og græsning og om hvordan LIFE IP Natureman kan hjælpe til.

Naturprojektet ved Rydalsvej er en del af den multifunktionelle jordfordeling, MUFJO. Jordfordelingen er godt i gang i området og kan gøre det attraktivt for ejerne at indgå aftaler om arealmæssigt store afgræsningshegn.

Formålet var sammen at blive klogere på, hvad naturen har brug for i vores forvaltning af den, og hvordan man som landmand kan få økonomien til at balancere. Der kan indhentes hjælp fra en konsulent om mere viden om forbedring af hydrologien, og hvordan det kan tilpasses så området fortsat kan afgræsses. Annemette Lyager Andersen og Hanne Junker Fris fra Velas fortalte om effekten af forskellige typer af afgræsning, og hvordan vi opnår den største biodiversitet. Økonomien blev illustreret i to case eksempler, hvor tilskudsordningerne blev gennemgået.

Jagt på arealer der afgræsses og hegnseffekter i landskabsplejen blev også vendt.

Det kom frem at succes med husdyr og vildt som naturplejer afhænger af:

- Kvægflokkens sammensætning
- Arealets struktur, adgang og lette flugtmuligheder for vildtet
- Fødeudbud og attraktiv vegetation
- Individ- og flokforskelle i husdyrene og indbyrdes tilvæning spiller også ind.

Jørgen Jørgensen fra Viborg Kommune fortalte om status for Landskabsstrategien i Nørreådal og Erik Steen Kristensen fra landbrugsstyrelsen gav en status på jordfordelingen.

Kathrine Dalsgaard, der er ErhvervsPhD studerende i Naturstyrelsen Himmerland indsamler data om græsning og projektformidling i Nørreådal og takker for den fine respons på spørgeskemaet.

Det videre forløb. Der udarbejdes en forundersøgelse der skal vise muligheder for hegning og forbedring af hydrologi, hvilket der også blev drøftet på mødet. Jordfordelingen afsluttes sidst på året. Når det fremtidige ejerskab kendes på arealerne, vil LIFE IP Natureman i samarbejde med landbrugskonsulenterne etablere et netværk for ejerne. Netværket skal bygge på ønsker og interesser for afgræsning af arealerne.

Find oplæggene fra lodsejermødet på Viborg Kommunes hjemmeside:

Møder om naturpleje i Nørreådal - Viborg Kommune

Læs mere:

LIFE IP Natureman – Landmanden som naturforvalter – LIFE IP Natureman - Landmanden som naturforvalter - Viborg Kommune

Kontaktperson i Viborg Kommune:

Eva Christensen, echr@viborg.dk tlf. 87 87 55 71

Fugleværnsfonden vil engagere sig i Nørreådal

I takt med at projektet og jordfordelingen skrider frem melder spørgsmålet sig om ejerskab og forvaltning i fremtiden. Flere har meldt deres interesse, heriblandt Fugleværnsfonden, som for mange nok vil være mindre kendt. Derfor har vi lavet et interview med fondens formand, Martin Iversen.

Sangsvanerne er fotograferet af Klaus Dichmann

Hvorfor er Fugleværnsfonden interesseret i Nørreådal?

”Nørreådal er i landskabsmæssig topklasse her i landet. Der er allerede nu værdifuld natur og et rigt fugleliv. Ådalen er jo også udpeget som Natura2000-område, som vi skal værne om. Med det aktuelle projekt er der et stort potentiale for endnu mere natur – mere biodiversitet, flere planter, flere dyr, flere fugle. Så det er helt naturligt at vi er interesseret i at blive en af de kommende ejere.”

Hvor store arealer vil Fugleværnsfonden gerne købe?

”Vi ønsker et passende stort område, som vi kan forvalte til gavn for fugle og natur. Gerne 100 ha eller mere, men det er vigtigt at området er velarronderet og har stor dybde. Ellers giver det ikke rigtig mening for os at etablere et naturområde med fred og ro. Så nu lader vi først jordfordelerne få ro til at løse opgaven og få lagt det store puslespil.”

Hvordan vil I pleje området?

”Vi har gode erfaringer fra vores andre områder med græssende dyr – først og fremmest kvæg måske kombineret med heste og får/geder. Det vigtige er at fremme en mosaikstruktur. Det kræver ekstensiv græsning helst med lette kvægracer. Vi håber på et samarbejde med lokale kvægholdere, som kan se en fordel både for naturen og for deres dyr.

Nu må vi se hvordan det udvikler sig. Der kan også sagtens blive behov for at bruge maskiner til naturplejen.”

Hvad med jagt? Bliver der mulighed for det?

”Vores opgave er jo at skabe fristeder for fugle og dyr, at lade naturen udvikle sig med mangfoldighed. Så vi driver ikke jagt på fondens arealer. Her skal fuglene kunne finde fred. Men netop disse jagtfrie områder tiltrækker mange fugle, og erfaringen viser at det gavner jagten i naboområderne.

Vi er ikke fanatikere, så vi vil gerne praktisere regulering af uønskede arter, bl.a. den invasive mårhund. Vi har i forvejen flere steder et tæt samarbejde med lokale jægere, som netop sørger for regulering af mårhund, mink og nogle steder også ræv. Og vi har klar dokumentation for at det virker. Fuglene stortrives.”

Får publikum mulighed for at besøge jeres ejendom?

”Vi kalder ganske vist vores 23 naturområder for reservater, men de er ikke lukket land. Tværtimod, så er netop formidling af natur og fugle et vigtigt formål for fonden. Mange steder har vi tårne, skjul, stier og andre faciliteter, som alle må bruge. Her i Nørreådal forestiller vi os også at der skal være adgang for publikum. Vi vil gerne dele herlighederne og oplevelserne med så mange som muligt. Og med en veltilrettelagt plan for adgang og formidling kan dette ske uden forstyrrelser – det er adgang på naturens præmisser.

Samarbejde og naboskab – hvad med det?

”Det er helt afgørende for os, at vi har et godt forhold til naboer – præget af respekt og tillid. Det er jo et udtryk for at naturen er et fælles gode. Naturligvis sætter vi som lodsejere retningen for driften af vores naturperler, men med samarbejde kommer man rigtig langt – ja, længere. Det gælder både myndigheder, organisationer og ikke mindst gode naboer.”

Hvad er Fugleværnsfonden egentlig?

”Vi er en erhvervsdrivende fond med et almennyttigt formål, nemlig at værne om fuglelivet og gennemføre naturformidling fra vores naturområder. Vi har et nært samarbejde med DOF og med andre både private og offentlige naturforvaltere. Vi har gennem mere end 50 år fået stor erfaring i både naturpleje i naturformidling. Opgaverne ledes af vores lille sekretariat i ”Fuglenes Hus” i København sammen med mere end 250 frivillige på de 23 lokaliteter – eller reservater, som vi jo kalder dem.

Jeg vil gerne til sidst sige, at vi naturligvis ikke er i mål endnu, men håber at alle brikker falder på plads.”

Hvis man vil vide mere, så kig ind på:
<https://www.fuglevaernsfonden.dk>

40 landboforeningsformænd, Landbrug & Fødevarers ledelse og Naturstyrelsen mødtes i Kvorning

D. 9 juni besøgte landboforeningsformænd fra hele Danmark Nørreådal sammen med Landbrug & Fødevarer og SEGES for at høre mere om Naturstyrelsens arbejde med klima-lavbundsprojekter. Medarbejdere fra Naturstyrelsen fortalte om projekter i området med multifunktionel jordfordeling, Kvorning klima-lavbundsprojekt og Heltzens pumpelag. Det blev drøftet, hvordan landbruget og Naturstyrelsen kan samarbejde om udtagningsindsatsen og sikre en god dialog med lodsejere.

Status på jordfordelingerne

De to jordfordelingsplanlæggere har lavet en geografisk deling af kontakterne til lodsejerne. Terese tager sig af lodsejerne i Kvorning klima-lavbundsprojekt og dermed lodsejere Øst og Sydøst for Ørum. Erik tager sig af lodsejerne i MUFJO-Nørreådal og dermed lodsejerne som bor Syd, Vest og Nord for Ørum.

Forhandlingerne forløber planmæssigt og vi forventer at en del handler bliver afsluttet til kendelsen den 1. december 2022. Alle forhandlinger om BNBO, cykelsti og naturpleje ved Rydalsvej skal være afsluttet og eventuelt købstilbud skal være underskrevet senest den 1. oktober 2022.

Der forventes at bliver nødvendigt med gennemførelse af en tredje jordfordeling i Kvorning klima-lavbundsprojekt da der mangler en afklaring i forhold til den nye ejendomsskatte vurdering.

Kontaktpersoner i Landbrugsstyrelsen:

Kvorning klima-lavbundsprojekt:

Terese Fosen Kyed, terkye@lbst.dk, tlf.: 72 42 99 23

Multifunktionel Jordfordeling:

Erik Steen Kristensen, erikri@lbst.dk, tlf.: 24 81 29 53

